

telenor

TeliaSonera

Remissvar:

SOU 2008:124 – En framtida spelreglering

IT&Telekomföretagen inlämnar tillsammans med Com Hem AB, Hi3G Access AB, TDC Sverige AB, Telenor Sverige AB och TeliaSonera AB ett gemensamt remissvar avseende SOU 2008:124 – En framtida spelreglering.

Avgränsningar

Remissvaret avser endast de delar av utredningen som berör internetleverantörers roll och eventuella ansvar. Övriga delar lämnas utan kommentar.

Sammanfattning

IT&Telekomföretagen tillsammans med ovan nämnda medlemsföretag avstyrker utredningens förslag avseende skyldighet för internleverantörer att blockera kommunikation till vissa IP-adresser eller domännamn.

De huvudsakliga skälen är följande:

- Regleringen medför inskränkningar i den enskilde medborgarens yttrande- och informationsfrihet som inte står i rimlig proportion till syftet med den föreslagna regleringen.
- I lagstiftning som rör enskildas grundläggande rättigheter (såsom datalagringsdirektivet) har proportionaliteten av inskränkningar knutits till enbart de mest allvarliga typerna av brott, och då vanligtvis även till de svåraste graderna av dessa brott. Svenskars spel på utländska spelsajter är över huvudtaget inte jämförbart med detta.
- Blockering används idag, genom branschens frivilliga åtaganden, för att stävja sexuella övergrepp på barn. Att utvidga användningen av blockeringsverktyget till verksamhet som inte ens är brottslig kan leda till att legitimiteten tunnas ut för att blockera den betydligt allvarligare formen av brottslighet som barnpornografi innebär.

- Blockeringen är förhållandevis enkel att kringgå varvid möjligheterna att uppnå de av utredningen beskrivna syftena med blockeringen starkt kan ifrågasättas.
- Blockeringen innebär både direkta och indirekta kostnader för internetleverantörerna. Särskilt mindre operatörer riskerar att drabbas oproportionerligt hårt.

Generella utgångspunkter för bedömning av förslaget

- Om A och B verkligen vill kommunicera med varandra så kommer de att göra det.
- Det är familjen och individen som bäst kan avgöra vad en internetanslutning bör användas till, och vad som eventuellt skall filtreras. Verktyg för den enskilde finns på marknaden.
- All användning av ett blockeringsverktyg medför frågor kring yttrandefrihet, informationsfrihet, integritet och konsumenternas rättigheter.
- En breddad användning av blockeringsverktyget, utöver för att stävja sexuella övergrepp på barn, riskerar medföra att alltför användare uppfattar blockeringsverktyget som negativt vilken i sin tur skulle öppna för ifrågasättande av nuvarande blockering av barnpornografi.

Allmän kommentar till utredningens förslag om blockering

Utredningen föreslår att internetleverantörer genom en kombination av IP- och DNS-blockering ska försvåra för svenska medborgare att genom svenska internetabonnemang nyttja utländska speltjänster via internet.

Utredaren har övervägt möjligheten att installera blockeringsprogramvara i svenska internetanvändares datorutrustning för att blockera ”vissa typer” av tjänster. Vidare har utredaren efterforskat möjligheten till sökordsfiltrering likt de system som används för att bedriva internetcensur i t.ex. Kina och Saudiarabien. Man har även utrett möjligheten att tvinga internetleverantörer att blockera sina kunders accessmöjligheter till av svenska staten oönskade internetadresser. Dessa adresser är tänkta att sammanställas i spärllistor framtagna av en statlig tillsynsmyndighet.

Av dessa tre alternativ har utredaren förordat det sistnämnda. Utredaren har funnit att så görs i Italien samt att det finns funderingar kring liknande reglering i Frankrike. Den italienska modellen anges som förebild för utredningens förslag om blockering.

IT&Telekomföretagen och ovan nämnda medlemsföretag vill framföra att blockering av enskilds kommunikation, elektronisk eller annan, är ett mycket kraftfullt ingrepp i dennes informations- och yttrandefrihet. Därför

bör detta alternativ endast användas ytterst restriktivt och efter mycket noggrann avvägning mellan möjligheten att uppnå avsett syfte och eventuella sidoeffekter. IT&Telekomföretagen vill i sammanhanget uppmärksamma PTS remissvar i frågan, som i mångt och mycket belyser denna problematik.¹

Möjlighet att uppnå avsedd verkan kan starkt ifrågasättas

Inledningsvis tål att påpekas att lotteriutredningen, SOU 2006:11, kom fram till att blockering likt det förslag som spelutredningen nu föreslår är oproportionerligt. Detta bl.a. pga. att möjligheterna att gå runt blockeringen ansågs ”goda”. I spelutredningen tar utredaren själv fasta på att det finns ett mängd sätt för den enskilde att kringgå den föreslagna blockeringen, t.ex. genom användandet av anonymiseringstjänster eller utländska namnservrar. Vi ansluter oss till de bedömningar avseende konsumenters möjlighet att kringgå föreslagna blockeringsmodell som gjorts. De visar tydligt på de många sätt som den enskilde enkelt och utan nämnvärda teknikkunskaper kan gå runt en eventuell blockering av en IP-adress eller ett domännamn.

Då spelutredningen anger att ”syftet med eventuell blockering ska vara att svenska abonnenter inte ska erbjudas vissa speltjänster” kan möjligheterna att uppnå avsedd effekt starkt ifrågasättas.

Proportionalitet

Inledningsvis tål att återupprepa vad ovan påpekats, att lotteriutredningen, SOU 2006:11, kom fram till att blockering likt det förslag som spelutredningen nu föreslår är oproportionerligt. Såsom framförts i betänkandet (sid. 428) skulle ett förbud för operatörer att förmedla viss kommunikation inskränka den i Regeringsformen grundlagsfästa yttrande- och informationsfriheten. IT&Telekomföretagen vill påtala att i inget annat fall gällande förekomsten av *olagligt* material på Internet har blockering av sådan information ansetts vara ett proportionerligt ingripande i grundlagen. I frågor som rör enskildas grundläggande rättigheter (såsom datalagringsdirektivet) har man knutit proportionaliteten av inskränkningar till enbart de mest allvarliga typerna av brott och dessutom i många fall enbart den svåraste graden av brotten.

Svenskarnas spel på utländska spelsajter – som i ursprungslandet mycket väl kan vara *lagliga*, märk väl – kan inte jämföras med dessa allvarliga brott.

Kostnader för internetleverantörerna

Vår allmänna utgångspunkt är att de syften som staten vill uppnå i första hand måste bekostas av staten. Operatörer och deras kunder skall med andra

¹ <http://www.pts.se/upload/Remissvar/2009/08-12781-remissvar-en-framtida-spelreglering.pdf>

ord inte drabbas av kostnader till följd av eventuella bestämmelser om blockering.

IT&Telekomföretagen vill också framföra att blockeringsåtgärder kan medföra oönskade sideeffekter som negativt påverkar tjänstekvalitet och tillgänglighet. Vad gäller filtrering på IP-nivå är det t.ex. en direkt kostnadsfråga för internetleverantören att kunna erbjuda samma tjänstekvalitet med ett blockeringsfilter som utan. I detta sammanhang bör det påpekas att det finns ca 460 internetleverantörer verksamma i Sverige registrerade hos PTS. Många är SME-företag vilka kommer att drabbas proportionellt hårdare än större leverantörer för att klara av att erbjuda samma tjänstekvalitet som tidigare.

Om pågående branschsamarbete för blockering av sexuella övergrepp på barn

IT&Telekomföretagen vill i sammanhanget informera om de syften som ligger bakom branschens självreglerande åtgärd att blockera bilder på sexuella övergrepp på barn. Sedan 2005 pågår ett samarbete mellan tolv Internetleverantörer och Rikskriminalpolisen med syfte att hindra tillgång till och spridning av material på Internet som skildrar sexuella övergrepp mot barn. Liknande samarbete sker i alltfler länder. Samarbetet inleddes på initiativ av organisationen ECPAT, som arbetar med att förebygga och stoppa alla former av barnsexhandel. Bakom initiativet stod också Rikspolisstyrelsen, PTS, IT&Telekomföretagen, Medierådet samt ett antal Internetleverantörer. Syftet med samarbetet är dels att skydda de kunder som annars ofrivilligt kunde ha hamnat på dessa sidor, dels och framförallt att stävja rekryteringen av nya konsumenter utav barnpornografi och därigenom begränsa antalet nya övergrepp på barn. Vi menar att syftet att skydda barn mot sexuella övergrepp bygger på ett i hög grad accepterat samhällskontrakt.

För vidare information:

http://www.itotelekomforetagen.se/web/Blockering_av_barnpornografi.aspx

Att öppna dörren för blockering för andra typer av material på Internet skulle dels undergräva förtroendet för och acceptansen av blockering av barnpornografi, dels medföra ökade krav på blockering av annan sorts av material på Internet. Såsom PTS anför i sitt remissvar: *"I sammanhanget bör också uppmärksammas att lagreglerad blockering av detta slag idag inte förekommer ens avseende några former av brottsliga aktiviteter som kan utföras över Internet. Då spel på utländska speltjänster inte har kriminaliserats, framstår därför de begränsningar, som blir följden av den föreslagna blockeringen, som mycket långtgående."*

Remissvaret är med stöd och godkännande av nedanstående medlemsföretag sammanställt av Pär Nygårds, IT&Telekomföretagen.

IT&Telekomföretagen inom Almega

Com Hem AB

Hi3G Access AB

TDC Sverige AB

Telenor Sverige AB

TeliaSonera AB

IT&Telekomföretagen
INOM ALMEGA

telenor

TeliaSonera